

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»**

Факультет фінансів

Кафедра фінансів

галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
спеціалізація Фінанси і кредит

Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

Форма навчання: заочна

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: «Міжнародні фондові ринки на сучасному етапі»

студента Мізюри Алли Олегівни

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

_____ (підпис)

**Науковий керівник Кандидат
економічних наук**

(науковий ступінь, учене звання)

_____ Волковський Є. І.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

**Магістерська дипломна робота допущена до захисту в
Екзаменаційній комісії з атестації здобувачів вищої освіти**

Завідувач кафедри д.е.н., професор

_____ В. Федосов

(підпис)

Київ 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СУТНОСТІ ФОНДОВОГО РИНКУ ЯК СКЛАДОВОЇ ФІНАНСОВОГО РИНКУ	6
1.1 Сутність поняття фондового ринку в структурі фінансового ринку, фондові біржі, класифікація фондових бірж.....	6
1.2 Механізм функціонування фондових бірж.....	13
1.3 Фінансові інструменти біржового ринку та операції з ними.....	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ МІЖНАРОДНИХ ФОНДОВИХ БІРЖ ТА ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЇХ РОЗВИТКУ	34
2.1. Аналіз стану світового фондового ринку	34
2.2. Особливості функціонування та розвитку міжнародних фондових бірж розвинених країн	43
2.2.1. Лондонська фондова біржа	43
2.2.2. Нью-Йоркська фондова біржа	53
2.2.3. Гонконгська фондова біржа	60
2.3. Сучасні тенденції та перспективи розвитку міжнародних фондових бірж.....	64
РОЗДІЛ 3. УКРАЇНСЬКИЙ ФОНДОВИЙ РИНОК ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЙОГО РОЗВИТКУ З ВРАХУВАННЯМ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ.....	71
3.1 Аналіз стану українського фондового ринку	71
3.2. Проблема зловживання (маніпулювання та інсайдерської діяльності) як ключової загрози розвитку фондових бірж в Україні та світі.....	79
3.3. Необхідні заходи та пропозиції з врахуванням міжнародного досвіду для розвитку ринку цінних паперів України та його інтеграції до міжнародного фондового ринку	92
ВИСНОВКИ.....	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	100
ДОДАТКИ.....	105

ВСТУП

Фондовий ринок займає особливе місце в економіці країн, забезпечуючи переведення заощаджень суб'єктів економіки в інвестиції, обходячи посередництво комерційних банків. Розвиненість національного фондового ринку надає можливість підйому економіки країни, забезпечуючи залучення вільних інвестиційних коштів, перелив капіталу зі згасаючих галузей економіки в швидко прогресуючі, вплив на зміну темпів інфляції і інше.

Отже, набуває актуальності проблема визначення сутності та значення фондового ринку в сучасних умовах, класифікації методів аналізу фондового ринку та оцінок його динаміки.

Актуальність теми: Причиною високої популяризації фондових бірж у світі є їх висока дохідність та ліквідність. Це викликає підвищений інтерес з боку економічних суб'єктів та чималий науковий інтерес, оскільки функціонування фондового ринку є складним економічним явищем і потребує подальшого дослідження. Наукові дослідження в області фондового ринку та його подальше формування та розвиток в майбутньому можуть створити всі передумови для створення єдиного міжнародного механізму, доступ до якого отримають всі економічні суб'єкти, що бажають залучити фінансові ресурси чи інвестувати наявні.

Сучасні інформаційні технології дозволяють інвестору розглядати потенційні можливості по отриманню доходу не тільки на фінансовому ринку своєї країни, але і ринках інших країн. На відміну від ринку своєї країни, який зазвичай добре зрозумілий, ринки інших країн світу мають багато особливостей, які необхідно враховувати, але які важко зрозуміти і вивчити нерезиденту. Додатковою складністю є розмір обсягів інформації, генерується сучасними фінансовими ринками. У цих умовах стає важливим розуміти структурні характеристики фондових ринків різних країн, мати можливість зрозуміти, чи є ринки, що розглядаються, унікальними або процес глобалізації зробив все ринки

схожими один на одного і їх динаміка визначається, в основному, зовнішніми глобальними причинами і може бути пояснена без урахування специфіки країни

Мета роботи – всебічно розкрити процеси становлення і розвитку фондового ринку, що характеризується специфічними властивостями і якостями економічних відносин, сформулювати узагальнюючі висновки щодо адаптації фондового ринку до нових економічних умов його функціонування.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються наступні **завдання**:

- дослідити теоретико-методологічні основи сутності фондової біржі, принципи її функціонування, класифікація фондових бірж, фінансові інструменти, особливості розвитку в сучасних умовах;
- розглянути найбільші міжнародні фондові біржі та засади їх функціонування;
- розглянути тенденції створення та становлення фондового ринку України, сучасні тенденції розвитку на міжнародних фондових ринках та особливостей їх регулювання, сучасний стан українського фондового ринку та перспективи розвитку;
- виявити недоліки чинного українського законодавства, які необхідно усунути, враховуючи нормативні документи ЄС та світовий досвід для здійснення чіткого контролю та регулювання ринку цінних паперів.

Предметом дослідження є сучасні особливості, тенденції, проблеми та закономірності розвитку та функціонування фондового ринку за умов глобалізації, а також відносини між учасниками та регуляторами, що регулюються відповідною законодавчою базою.

Об'єктом дослідження є міжнародні фондові біржі в структурі глобального фінансового ринку як невід'ємні його складові, біржові операції, та діяльність професійних учасників, а також механізм регулювання їх діяльності.

Методи дослідження: В процесі досягнення поставленої мети використовувалися такі наукові методи досліджень: методи емпіричного дослідження, теоретичні методи і методи експериментально-теоретичного рівня.

Інформаційною базою дослідження є наукові досягнення українських та зарубіжних науковців, законодавча база ЄС, США, Польщі, України, Міжнародної організації комісій фондового ринку (IOSCO), статистичні та аналітичні матеріали Світової федерації бірж (WFE) та окремих фондових бірж, матеріали світових рейтингових агенцій, матеріали Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України (НКЦПФР), монографічні та періодичні вітчизняні та зарубіжні видання, електронні дані з мережі Інтернет.

Невід'ємною складовою розвитку фондового ринку має стати його подальша інтеграція до світових фінансових ринків. Проте, просто імплементувати правила і закони країн із розвиненими ринками цінних паперів неможливо, але слід враховувати позитивний світовий досвід законодавчого забезпечення і державного регулювання діяльності фондових ринків потрібно скрупульозно вивчати і максимально враховувати. Вдосконалення системи державного регулювання фондового ринку України надасть змогу подальшого його формування у відповідності із світовими вимогами фінансових ринків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеев М. Ю. Рынок ценных бумаг. – М.: Финансы и статистика. 2002. – 352 с.
2. Бердникова Т. Б. Оценка ценных бумаг: учебное пособие. – М.:ИНФРА – М.2004. – 144 с.
3. Берлач А. І. та ін. Організаційно-правові основи біржової діяльності: Навч. Посібник / А І. Берлач, Н. А. Берлач, Ю. В. Їлларіонов. – К.: Фенікс, 2000. – 336 с.
4. Біржова діяльність: Навчальний посібник / Під ред. д.е.н. В. І. Крамаренко, д.е.н. Б. І. Холод. – К.: ЦУЛ, 2003. – 264 с.
5. Буднік М. М., Мартюшева Л. С., Сабліна Н. В. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – Київ: ЦУЛ, 2009. – 334 с.
6. Васильев А. В., Потемкин Ю. С. Рынок ценных бумаг. Акционерные общества. Антикризисное управление. – Харьков: Фолио, 2001. – 317 с.
7. Васильева В. В. Фінансовий ринок: навч. посібник. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 368 с.
8. Внукова Н. Фінансовий ринок України: глобалізація та євро інтеграція // Вісник Національного банку України, 2008. – 10. – С. 15.
9. Гапонюк М.А. Біржовий сегмент ринку корпоративних цінних паперів України: сценарії розвитку. – Тернопіль, «Світ фінансів». – 2013. – № 3 – С.152-158
10. Дудяк Р. П., Бугіль С. Я. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: Навчальний посібник. 2-ге видання, доповнене. – Львів: "Новий світ-2000", "Магнолія плюс". – 2003. – 360 с.
11. Економіко-корпоративні основи підприємств / В. І. Павлов, І. І. Пилипенко, Н. В. Павліха, І. С. Скороход, О. Я. Кравчук, О. А. Мишко: Навч. посібник. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2005. – 378 с.
12. Еш С.М. Фінансовий ринок : [навч. посіб.] / С.М. Еш. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 528 с.

13. Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – К. : Знання, 2007. – 1072 с.
14. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 № 3480-IV (редакція від 01.05.2016 № 3480-15) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
15. Колісник М. К., Маслак О. О., Романів Є. М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – Львів: Видавництво Національного університету „Львівська політехніка”, 2004.
16. Концепція змін в інфраструктурі ринків капіталу. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2444511-v-ukraini-predstavili-koncepciu-zmin-v-infrastrukturi-rinkiv-kapitalu.html>.
17. Кравченко Ю.Я. Рынок ценных бумаг в вопросах и ответах : [учеб. пособ.] для студ. экон. вузов / Ю.Я. Кравченко ; 2-е изд., перераб. и доп. – К. : Ника-Центр, 2005. – 536 с.
18. Краснова І.В. Фондовий ринок в Україні: стан та перспективи розвитку / І.В. Краснова // Проблеми економіки. – 2014. – № 1. – С. 129–134.
19. Кузьмінський В., Плетенецька С., Голюк В. Проблеми та перспективи розвитку фондового ринку України. Вчені записки університету «КРОК». Серія: Економіка. 2014. Вип. 37. С. 68–76.
20. Кушнір Т. Б. Економіка і організація біржової торгівлі: Навч. Посіб.: 2 вид., стереотипне. – Харків: Консул, 2004. – 216 с.
21. Макарова А. Д. Фондовый рынок КНР, его биржи и индексы // Молодой ученый. — 2016. — №28. — С. 484-486. — URL <https://moluch.ru/archive/132/37016>
22. Маслова С. О., Опалов О. А. Фінансовий ринок: Навч. посіб. 3-є вид., виправлене. – К.: Каравела, 2004. – 344 с.
23. Мещеряков А.А. Проблеми розвитку фондового ринку та шляхи їх розв’язання в контексті забезпечення фінансової безпеки України / А.А. Мещеряков [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://libfor.com/index.php7newsicH1267irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/cgiir-bis_64.exe.

24. Миркин Я. М. Рынок ценных бумаг: учебное пособие . — М, 2002. — 87 с.
25. Назаренко Л.В. Визначення сутності поняття «фондовий ринок» / Л.В. Назаренко [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_40_25.
26. Нікончук В.В. Формування фондового ринку: економічні аспекти еволюції та інституційної динаміки / В.В. Нікончук [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.vestnikdnu.com.ua/archive/201262/32-37.pdf>.
27. Огородник В. Фондовий ринок України: аналіз проблем, особливостей та напрямків розвитку / В. Огородник // Економіст. — 2008. — № 8. — С. 33.
28. Оскольський В.В. Ринок цінних паперів в Україні: проблеми функціонування і розвитку / В.В. Оскольський. — К. : КСУ, 1996. — 122 с.
29. Официальный сайт Bank for International Settlements. URL: <http://www.bis.org>
30. Павлов В. І., Кривов'язюк І. В. Ринок цінних паперів в умовах приватизації: регіональний аспект: Монографія. — Луцьк: Надстир'я, 2002. — 160с.
31. Павлов В. І., Кривов'язюк І. В. Цінні папери в Україні: навчальний посібник / під редакцією І. І. Пилипенка, О. П. Жука — К.: ІВЦ Держкомстату України. 2002. — 305 с.
32. Парандій О.В. Ризики та витрати у торгівлі деривативами. - КНЕУ, «Ринок цінних паперів». — 2013. - №1-2. - С. 77-82
33. Рабцун Н.В. Регулювання діяльності інституційних інвесторів на ринку державних цінних паперів // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Проблеми інтеграції України у світовий фінансовий простір. — Львів, 2013. — С. 211-217
34. Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б. Современный экономический словарь. — 2-е изд., испр. — М.: ИНФРА-М, 2005.
35. Ройко І.М. Вимір та оцінка ринкової капіталізації українського біржового ринку // Ринок цінних паперів України, 2013. — № 9-10 — С. 89-96
36. Ройко І.М. Генезис теоретичних поглядів щодо еволюції, становлення та розвитку моделі біржового ринку акцій в Україні // Інвестиції: практика та досвід, 2014. — С. 131 -136

- 37.Ройко І.М. Сучасні тренди українського біржового ринку акцій // Ринок цінних паперів України, 2013. – № 3-4. – С. 75-86
- 38.Рубцов Б. Б. Мировые рынки ценных бумаг. – М.: из-во «Экзамен», 2002. – 448 с.
- 39.Рубцов Б.Б. Современные фондовые рынки: Учеб. пособие для вузов. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2007.
- 40.Сайт Національного комітету з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nssmc.gov.ua>.
- 41.Солодкий М. О. Біржовий ринок. – К.: Джерела М, 2002. – 336 с.
- 42.Суторміна В. М. Дегтярьова Н. В. Фінансовий ринок: Навч.- методичний посібник для самост. вивчення дисципліни; - Вид. 2-ге. – К. : КНЕУ, 2008. – 172 с.
- 43.Удосконалення процедури допуску цінних паперів до торгів. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2454187-nackomisija-udoskonalila-proceduru-dopusku-cinnih-paperv-do-torgiv.html>.
- 44.Финансовый рынок // Тематические словари ФИНАМ. URL: <http://www.finam.ru/dictionary//wordf02FFB00028/default.asp?n=1>
- 45.Цінні папери та фондовий ринок в Україні: нормативно-правове регулювання. – К.: Скіф, КНТ, 2008. – 392 с.
- 46.Шапран Н.С. Кіберзлочинність на ринках цінних паперів: атака на біржі // Цінні папери України.- К.:УІРФР, 2013. – №36. – С. 4-5
- 47.Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. — 2-ге вид., випр. і доп. — К.: Знання-Прес, 2003. — 535 с
- 48.Шкварчук Л.О. Фінансовий ринок в системі економічних відносин / Л.О. Шкварчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/19650323/finansi/finansoviy_rinok.
- 49.Щербина А.Г. Інновації законодавства України щодо торгівлі на фондовому ринку // Збірник наукових праць Нац. ун-ту держ.податкової служби України. – 2013. – С. 255-268

- 50.Щербина А.Г. Особливості розвитку електронної біржової торгівлі у світі // Ринок цінних паперів України, 2013. – № 1-2. – С. 69-75.
- 51.Щербина А.Г., Парсяк В.Н., Немолюк К.Д. Державне регулювання біржового сегменту фондового ринку: реалії та перспективи. – Миколаїв: НУК, 2014. – С. 6 -11.
- 52.Янчинська Т.М. Фондовий ринок та його розвиток в Україні / Т.М. Янчинська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://libfor.com/index.php?newsid=2158>.
- 53.Dynamic of market capitalization countries // Worldbank // URL: http://data.worldbank.org/indicator/M.MKT.LCAP.CD?order=wbapi_data_value_2010%20wbapi_data_value&sort=asc
- 54.Flander S. Could the US economy do to the way of Japan? // www.bbc.co.uk/news/business-14740232.
- 55.World Federation of Exchanges members // <http://www.world-exchanges.org/files>